

A BIZOTTSÁG (EU) 2021/1007 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE**(2021. június 18.)****az (EU) 2018/274 végrehajtási rendeletnek az izotóp adatok analitikai adatbankja és a borágazatban végzett ellenőrzések tekintetében történő módosításáról**

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról és a 352/78/EGK, a 165/94/EK, a 2799/98/EK, a 814/2000/EK, az 1290/2005/EK és a 485/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 89. cikke (6) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az uniós borágazat nagymértékben ki van téve a csalás veszélyének, mivel az uniós termelés javarészt olyan minőségtanúsítási rendszereken – nevezetesen az oltalom alatt álló eredetmegjelölésen (OEM) és az oltalom alatt álló földrajzi jelzésen (OFJ) – alapul, amelyek elismerik a minőségi termékeket, és segítik a termelőket termékeik eredményesebb forgalmazásában. A feltételezett jogsértések elsősorban az eredetrel való visszaéléssel kapcsolatosak, például amikor egy gyengébb minőségű bort szándékosan és jogellenesen forgalmaznak és címkéznak OEM-mel vagy OFJ-vel rendelkező borként, vagy amikor a bort tiltott módon felvizezik vagy cukrozzák. Az uniós borágazatban folytatott csalárd tevékenység becsült gazdasági hatása évi 1,3 milliárd EUR, ami az uniós borágazat értékesítéseinek 3,3 %-át teszi ki. Az ilyen csalások borágazatra gyakorolt nyilvánvaló közvetlen gazdasági hatásánál is vélhetően jelentősebb volna annak kockázata, hogy sérül a borágazat hírneve, ha egy komoly csalás a fogyasztói bizalom elvesztéséhez és a kereskedelem korlátozásához vezetne, így módon sértve az uniós borágazat általános érdekeit.
- (2) Következésképpen javítani és erősíteni kell a csalás elleni küzdelmet az uniós borágazatban, különös tekintettel az (EU) 2018/273 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet ⁽²⁾ 39. cikkében említett, az izotóp adatok analitikai adatbankjának működésére, valamint a kapcsolódó tagállami feladatoknak és az Európai Borágazati Ellenőrzési Referenciaközpont (ERC-CWS) feladatainak az összehangolására. Ez hozzájárul „A »termelőtől a fogyasztóig« stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című bizottsági közleményben ⁽³⁾ megfogalmazott célok eléréséhez, különösen a stratégiának az élelmiszer-ellátási láncban belüli élelmiszer-csalás elleni küzdelemmel kapcsolatos egyik prioritása tekintetében; ezzel összefüggésben a Bizottságnak kifejezetten törekednie kell az élelmiszer-csalás elleni küzdelem fokozására annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a piaci szereplők számára, valamint kiterjessze az ellenőrző és végrehajtó hatóságok hatáskörét.
- (3) Az izotóp adatok analitikai adatbankjára vonatkozó szabályokat és az ellenőrzésekre vonatkozó külön rendelkezéseket az (EU) 2018/274 bizottsági végrehajtási rendelet ⁽⁴⁾ állapítja meg. Az izotóp adatok analitikai adatbankjának tartalmát módosítani kell annak érdekében, hogy az jobban tükrözze az uniós borágazat valós helyzetét. Az uniós bortermelés elmúlt 5 évének átlagát tekintve az OEM-mel vagy OFJ-vel rendelkező borok aránya folyamatosan emelkedő tendenciát mutat, és meghaladja a teljes termelés 60 %-át. A 2019–2020-as gazdasági évben ez az arány megközelítette a 70 %-ot. Ezért, és tekintettel arra, hogy akár az OEM-mel, akár az OFJ-vel ellátott borok esetében jelentősebb a csalás kockázata, ezeket a borokat nagyobb arányban kell szerepeltetni az adatbankban, mely jelenleg az Unió valamennyi OEM-mel vagy OFJ-vel rendelkező bora mintegy 40 %-ának adatait tartalmazza.

⁽¹⁾ HL L 347., 2013.12.20., 549. o.

⁽²⁾ A Bizottság (EU) 2018/273 felhatalmazáson alapuló rendelete (2017. december 11.) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szőlőtelepítésekre vonatkozó engedélyezési rendszer, a szőlőkataszter, a kísérőokmányok és a kapcsolódó tanúsítás, a bevételezési és kiadási nyilvántartás, a kötelező bejelentések és az értesítések és a bejelentett információk közzététele tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a releváns ellenőrzések és szankciók tekintetében történő kiegészítéséről, az 555/2008/EK, a 606/2009/EK és a 607/2009/EK bizottsági rendelet módosításáról, továbbá a 436/2009/EK bizottsági rendelet és az (EU) 2015/560 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 58., 2018.2.28., 1. o.).

⁽³⁾ COM/2020/381 final.

⁽⁴⁾ A Bizottság (EU) 2018/274 végrehajtási rendelete (2017. december 11.) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a szőlőtelepítésekre vonatkozó engedélyezési rendszer, a tanúsítás, a bevételezési és kiadási nyilvántartás, a kötelező bejelentések és értesítések tekintetében, valamint az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a releváns ellenőrzések tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról, továbbá az (EU) 2015/561 bizottsági végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 58., 2018.2.28., 60. o.).

- (4) A szőlőből történő mintavételhez, valamint az izotóp adatok analitikai adatbankjához szükséges adatok előállításához szükséges műveletekhez és elemzésekhez jelentős erőforrásokra van szükség, ami késleltetheti ezen adatok szolgáltatását. Az időben történő és teljeskörű információszolgáltatással kapcsolatos nehézségek áthidalása érdekében a tagállamok számára lehetővé kell tenni azt a döntést, hogy az OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott borok előállítása céljából termesztett szőlőből az OEM-et vagy az OFJ-t kezelő szerv vehessen mintát (a kijelölt laboratóriumokkal együttműködve) abban az esetben, ha a kijelölt laboratóriumok nem rendelkeznek elegendő forrással ahhoz, hogy a mintavételt maguk végezzék el. Az említett szervek, az ERC-CWS és a tagállamok kijelölt laboratóriumai közötti koordináció alapvető fontosságú lesz az uniós bortermelés többségét alkotó, OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott borokat érintő család gyakorlatok elleni küzdelemben.
- (5) A hiányzó izotóp adatok és a hiányos adatkészletek késleltethetik vagy akár meg is hiúsíthatják a feltételezett borhamisítási esetek kivizsgálásának eredményét, ami azzal járhat, hogy hamisított bor kerül forgalomba. Az adatok hiánya nemcsak az uniós borok hírnevét veszélyezteti, hanem hatással lehet az alkalmazott jövedéki adók összegére is. Ez azzal a kockázattal jár, hogy adót vetnének ki helytelenül címkézett borok kategóriáira. Ezért javítani kell az izotóp adatok analitikai adatbankjára vonatkozó jelenlegi jogi keretet annak érdekében, hogy az adatbankot meghatározott időszakon belül aktualizálják, és ezáltal nagyobb védelmet biztosítsanak az uniós borágazatban a csalásokkal szemben. Mivel egyes tagállamokban hatásköri problémák adódtak, tisztázni kell azt is, hogy mely érintett feleknek van joguk hozzáférni a mintákhoz és az aktákhoz.
- (6) A borszállítmányokkal kapcsolatos csalásügyek esetek kivizsgálására vonatkozó eljárások javítása érdekében meg kell erősíteni a jelenlegi szabályokat. Meg kell határozni azokat a határidőket, amelyeken belül a kirakodási hely szerinti illetékes hatóság rendelkezésére kell bocsátani minden olyan elérhető releváns adatot, amely annak ellenőrzéséhez szükséges, hogy a bor, amellyel kapcsolatban a gyanú felmerült, megfelel-e a borágazatra vonatkozó uniós szabályoknak. Tovább kell pontosítani a vizsgálati eljárás különböző szakaszaiért felelős szervek szerepét.
- (7) Az izotópmérési adatkészleteket és az izotóp adatok analitikai adatbankjából származó vonatkozó információkat nem hozzák nyilvánosságra. Ezt az az aggodalom indokolja, hogy az ilyen adatok nyilvánosságra hozatala információval szolgálna a csalók számára, akik azzal visszaélhetnek. Az ilyen információkkal való visszaélés árthat egyes borok hírnevének is. Lehetővé kell tenni azonban, hogy a csalási ügyekre vonatkozó bizonyos anonimizált adatokat egy olyan éves jelentés közzététele révén hozzák nyilvánosságra, amely az adatbank használata alapján végzett borászati ellenőrzések legfontosabb eredményeit tartalmazza. Az éves jelentés kidolgozására vonatkozó szabályokat ezért tovább kell pontosítani.
- (8) Nehézségek merültek fel az ömlesztve szállított borászati termékek ellenőrzése és vizsgálata során, mivel ezek a termékek jobban ki vannak téve a család gyakorlatoknak, mint az egyszer használatos záróeszközzel ellátott, címkézett, palackozott termékek. Ezért azokra az esetekre nézve, amikor az illetékes hatóságot nem tájékoztatják időben számítógépes rendszeren vagy információs rendszeren keresztül az ömlesztve szállított borászati termékek szállítmányának megérkezéséről, intézkedéseket kell hozni annak biztosítására, hogy a kirakodás helye szerinti illetékes hatóság elvégezhesse a szükséges ellenőrzéseket, mielőtt a termék elhagyná a címzett telephelyét. Amennyiben az illetékes hatóság úgy dönt, hogy nem végez ilyen ellenőrzéseket, a címzett számára lehetővé kell tenni, hogy a terméket azonnal elszállítsa a telephelyéről.
- (9) Az (EU) 2018/274 végrehajtási rendeletet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak a mezőgazdasági piacok közös szervezésével foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2018/274 végrehajtási rendelet a következőképpen módosul:

1. A 27. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) Az izotóp adatok (EU) 2018/273 felhatalmazáson alapuló rendelet 39. cikkében említett analitikai adatbankjának létrehozása érdekében a tagállamok biztosítják, hogy a friss szőlő tagállamok által kijelölt laboratóriumok által elemzendő mintáit az e rendelet III. mellékletének I. részében foglalt utasításoknak megfelelően vételezik, kezelik és dolgozzák fel borrá.”;

- b) az (3) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(3) Az adatbank számára évente a III. melléklet II. részében meghatározott számú mintát kell venni. A minták kiválasztásánál figyelembe kell venni mind a szőlőültetvényeknek a III. melléklet II. részében felsorolt tagállamokon belüli elhelyezkedését, mind pedig az OEM-mel vagy OFJ-vel rendelkező borok tagállamonkénti vagy régiónkénti arányát. Minden évben a minták legalább 25 %-át ugyanazokról a parcellákról kell venni, amelyekről az előző évben is vételeztek mintát.”;

- c) a cikk következő bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A tagállamok adott esetben dönthetnek úgy, hogy az OEM-mel vagy OFJ-vel ellátott borok előállítása céljából termesztett szőlőből az OEM-et vagy az OFJ-t kezelő szerv veheti a mintát. Ez esetben a mintavételt a tagállamok kijelölt laboratóriumai koordinálják a III. melléklet I. részének A. pontja szerinti utasításoknak megfelelően.”;

- d) a (6) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(6) A laboratóriumok az összegyűjtött adatokat, valamint az elemzések eredményeit és értelmezését tartalmazó analitikai bizonylat egy példányát, továbbá a vizsgálati lap egy példányát elektronikus úton, legkésőbb a szüretet követő év [október 31-ig] benyújtják az ERC-CWS-nek.”;

- e) a (7) bekezdés e) pontja helyébe a következő szöveg lép:

„az esetleges pontatlanságok tisztázása érdekében indokolatlan idővesztés és költségek nélkül hozzáférést biztosítanak azok számára, akik az aktákban tárolt információkat létrehozták.”

2. A 28. cikk a következőképpen módosul:

- a) a cím helyébe a következő szöveg lép:

„Az analitikai adatbankban tárolt információk közzétele a borágazatra vonatkozó uniós szabályok feltételezett megsértése esetén”;

- b) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Amennyiben az tudományos, statisztikai, ellenőrzési vagy igazságügyi célokból szükséges, kellően indokolt esetben az (1) bekezdésben említett információk – amennyiben azok reprezentatív jellegűek – a borágazatra vonatkozó uniós szabályok betartásának biztosítása érdekében kérésre a tagállamok által kijelölt illetékes hatóságok és a nemzeti bíróságok rendelkezésére bocsáthatók. Ezek az információk kizárólag a kérelemben megjelölt célokra használhatók fel, és bizalmasan kezelendők.”;

- c) a cikk következő bekezdéssel egészül ki:

„(2a) Amennyiben egy tagállamban olyan ellenőrzésre kerül sor, amelyhez egy másik tagállamban termelt borra vonatkozó, az izotóp adatok analitikai adatbankjából származó referenciaadatokra van szükség, a tagállam illetékes hatósága felkéri az ERC-CWS-t, hogy vegye fel a kapcsolatot annak a tagállammal a kijelölt laboratóriumával, ahol a vizsgált bort előállították, hogy a gyanút minden rendelkezésre álló releváns adat felhasználásával ellenőrizték. A kijelölt laboratórium a kérelem kézhezvételétől számított 1 hónapon belül ellenőrzi, hogy a szóban forgó bor megfelel-e a borágazatra vonatkozó uniós szabályoknak. Amennyiben ezt a határidőt kellően indokolt esetben nem lehet betartani, a kijelölt laboratórium ennek megfelelően tájékoztatja az ERC-CWS-t, és ezt követően az ERC-CWS:

- i. az izotóp adatok analitikai adatbankjából kinyeri a szóban forgó borra vonatkozó releváns izotópmérési referenciaadatokat, és azokat a kérelmező szerv rendelkezésére bocsátja, vagy

ii. amennyiben a vonatkozó izotópmérési referenciaadatok nem nyerhetők ki az izotóp adatok analitikai adatbankjából, de a szükséges mintákat az ERC-CWS kérésére az ERC-CWS rendelkezésére bocsátják, analitikai támogatást nyújt a kérelmező szerv számára, beleértve a szóban forgó borra vonatkozó izotópmérési adatok eredményeit is,

attól az időponttól számított 1 hónapon belül, amikor nyilvánvalóvá válik, hogy az eredeti határidőt nem lehet betartani. A vonatkozó izotópmérési adatokat mindkét esetben legkésőbb a kérelem azon tagállam illetékes hatósága általi kézhezvételétől számított 2 hónapon belül kell értelmezni és benyújtani, ahol előállították a bort, amellyel kapcsolatban a gyanú felmerült.”;

d) a cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(4) Az ERC-CWS anonim módon éves jelentést tesz közzé az (1) és (2) bekezdéssel összhangban beérkezett kérelmekkel kapcsolatos főbb eredményekről, valamint a tagállamok által a területükön az izotóp adatok analitikai adatbankjának felhasználásával végzett ellenőrzések főbb megállapításairól. Az ERC-CWS gondoskodik arról, hogy ez a jelentés ne tartalmazzon bizalmas üzleti információkat. Az említett megállapításokat a jelentéstételi időszakot követő év márciusának vége előtt be kell mutatni az ERC-CWS-nek, és az ERC-CWS 2 hónapon belül közzéteszi a jelentést.”;

e) a rendelet a következő cikkel egészül ki:

„32a. cikk

A csomagolatlan borászati termékek ellenőrzése

Az (EU) 2018/273 felhatalmazáson alapuló rendelet 14. cikkének (1) bekezdésében említett számítógépes rendszer vagy információs rendszer hatálya alá nem tartozó, csomagolatlan borászati termékek behozatala esetén az ellenőrzés lehetővé tétele érdekében a kirakodás helye szerinti tagállam illetékes hatósága felszólíthatja a csomagolatlan borászati termékeket tartalmazó szállítmányok címzettjeit, hogy ezeket a szállítmányokat a telephelyükön történő kirakodás helyén tartsák legfeljebb 10 munkanapon keresztül. A címzettek mindaddig nem adhatnak fel, nem adhatnak át vagy nem bonthatnak meg olyan szállítmányt, amelyből az illetékes hatóság mintát vételezett, amíg nem tájékoztatják őket az ellenőrzések eredményéről.

A címzettek kérésére az illetékes hatóság, amennyiben úgy dönt, hogy nem végzi el a szóban forgó szállítmány ellenőrzését, lehetővé teszi a szállítmánynak az első albekezdésben említett időszak vége előtt történő feladását.”

2. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő hetedik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2021. június 18-án.

a Bizottság részéről
az elnök

Ursula VON DER LEYEN